

Antwoord van staatssecretaris Van Eijck (Financiën), mede namens de staatssecretarissen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. (Ontvangen 4 november 2002)

1

Het is ons bekend dat diverse dagbladen aandacht hebben geschonken aan de positie van overblijfskrachten en aan de vergoedingen die overblijfskrachten voor die werkzaamheden ontvangen. Aanleiding voor deze media-aandacht was een bezoek van de twee medewerkers van de Belastingdienst aan een overblijfskracht van een Amsterdamse basisschool. Een en ander heeft beroering veroorzaakt onder overblijfskrachten.

2

Er is geen sprake van een algemeen onderzoek van de Belastingdienst naar (de inkomsten van) overblijfskrachten. De gebeurtenissen op de Amsterdamse school, die in de dagbladen ruim aandacht hebben gehad, kunnen als volgt worden toegelicht. De Belastingdienst ontving enige tijd geleden een brief over mogelijk niet aangegeven inkomsten van een overblijfskracht. Naar aanleiding daarvan hebben twee medewerkers van de Belastingdienst een gesprek gehad met die overblijfskracht. Op uitdrukkelijke wens van de overblijfskracht heeft de directeur van de school dat overleg bijgewoond. Daarna hebben de belastingambtenaren een gesprek gehad met de penningmeester van de overblijfscommissie. Op verzoek van de penningmeester heeft het gesprek bij hem thuis plaatsgevonden. De medewerkers van de Belastingdienst hebben zich alleen bij de genoemde personen kenbaar gemaakt als belastingambtenaar. Ook overigens hebben zij op geen enkele wijze ruchtbaarheid gegeven aan het doel van hun bezoek.

3

Zoals blijkt uit onderdeel 2 is noch sprake van een algemeen onderzoek, noch van een inval van de Belastingdienst. Bij hun bezoek hebben de medewerkers van de Belastingdienst zich zeer terughoudend opgesteld. Het is dan ook niet aan hen toe te schrijven dat hun bezoek in de publiciteit is gebracht. Dit neemt echter niet weg dat kennelijk een aantal overblijfskrachten op een gegeven moment niet meer is komen werken. Het is echter niet zo dat alle medewerkers direct zijn weggebleven¹. Het is in het belang van alle betrokkenen dat voldoende overblijfskrachten aanwezig zijn. Het is daarom zorgelijk dat een aantal overblijfskrachten op een gegeven moment is weggebleven. Wij merken hierbij enerzijds nog op dat het geen goede zaak zou zijn als men slechts bereid zou zijn als overblijfskracht op te treden als de daarvoor ontvangen vergoeding «zwart» zou kunnen blijven. Anderzijds hoeven vergoedingen aan overblijfskrachten in veel gevallen niet tot belastingheffing te leiden. Zo kan op grond van de zogenoemde vrijwilligersregeling onder omstandigheden een bedrag van ten hoogste ! 20 per week met een maximum van ! 700 per jaar onbelast worden uitbetaald.

4

De vrijwilligersregeling bestaat sinds 1985. Op grond van deze regeling worden aan vrijwilligers betaalde vergoedingen van ten hoogste ! 20 per week met een maximum van ! 700 per jaar niet tot het inkomen gerekend. Als een vrijwilliger hogere bedragen ontvangt (per week of per jaar), kan voor de belastingheffing en voor de heffing van premie volksverzekeringen bovendien in beginsel worden aangenomen dat geen sprake is van een dienstbetrekking. Voorwaarde daarvoor is wel dat de uitbetalende instantie die vergoedingen doorgeeft aan de Belastingdienst. Uit de diverse krantenberichten blijkt dat (de penningmeesters van) veel oudercommissies voldoende op de hoogte zijn van de vrijwilligersregeling. Mocht een penningmeester of oudercommissie informatie of voorlichting wensen over de vrijwilligersregeling, dan is de Belastingdienst uiteraard altijd bereid deze te geven en daarover desgewenst nader van gedachten te wisselen.

5

Het overblijven is onderwerp van gesprek tussen de betrokken departementen. Op korte termijn hebben minister Van der Hoeven en staatssecretaris Phoa een gesprek over het verbeteren van het overblijven. Afhankelijk van de uitkomsten van het overleg kan besluitvorming in het kabinet plaatsvinden vanwege mogelijke financiële gevolgen hiervan.

6

Bij de uitwerking van het amendement, alsmede het amendement Arib en Van Vliet en de motie Noorman-den Uyl² is ingezet op drie sporen om stappen te zetten richting professionalisering van het overblijven. In de eerste plaats is in juni 2002 de regeling «cursus overblijfskrachten» gepubliceerd (Uitleg Gele Katern nummer 15/16). Schoolbesturen zijn in de gelegenheid gesteld een subsidie aan te

vragen voor overblijfkraften die daarmee een cursus gericht op het overblijven kunnen volgen. In totaal hebben de schoolbesturen voor 4533 overblijfkraften subsidie ontvangen op basis van deze regeling. Inmiddels is het budget van ! 3,4 mln. uitgeput. In de tweede plaats is aan het Instituut voor de Ontwikkeling van Schoolkinderopvang subsidie verstrekt voor het opleiden van 500 extra overblijfkraften tot leidster tussenschoolse opvang. In de derde plaats is een bedrag ingezet voor een onderzoek naar combinatiefuncties in onderwijs en welzijn. Hierbij gaat het onder andere om een combinatie van voor-, tussen en naschoolse opvang zodat een sluitende dagindeling kan worden gerealiseerd. De uitkomsten van dit onderzoek, dat door Regioplan wordt uitgevoerd, zullen rond maart 2003 beschikbaar zijn.

7

Er zijn circa 9000 personen met een ID-baan werkzaam in het onderwijs en ruim 3300 in de kinderopvang. Niet bekend is in hoeverre deze mensen zich met het overblijven bezighouden.

1 Zie onder andere Parool van 3 oktober en Trouw van 4 oktober jl.

2 Amendement voor VWS van Arib en Van Vliet, Kamerstuk, 28 000 XVI nr. 68; amendement voor OCenW van Hamer en Lambrechts, Kamerstuk 28 000 VIII, nr. 48; motie voor SZW van Noorman-den Uyl, Bakker, Harrewijn, Kamerstuk, 28 000 XV, nr. 24.